19/09/2021

Ευαγγέλιο της Κυριακής: Ο Κύριος μας καλεί να απαρνηθούμε τον εαυτό μας

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

Κυριακή μετά την ΄Υψωση του Τιμίου Σταυρού (Μάρκ. η΄ 34 – θ΄ 1)

34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 35 ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. 36 τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37 ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 38 ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

1 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

✔ Κυριακή μετά την μεγάλη εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού και το Λειτουργικό και Ευαγγελικό πνεύμα συνεχίζει να είναι Σταυροαναστάσιμο.

Η σημερινή ευαγγελική περικοπή αποτελεί σημείον αναφοράς για την Καινή Διαθήκη, καθότι σκιαγραφεί το «καινόν» ήθος που δώρισε στην ανθρωπότητα η Σάρκωση του Θεανθρώπου Χριστού.
Ο ευαγγελιστής, με απλό και περιεκτικό τρόπο, μάς εκφράζει το σταυρικό ήθος του Χριστιανισμού, το ήθος του σταυρού, την άλλη λογική την πνευματική, που πολλοί άνθρωποι και κοινωνίες δυσκολεύονται να κατανοήσουν και να υιοθετήσουν.

Πρόκειται, ακριβώς, για δύο ξεχωριστά πράγματα, δύο ήθη που έχει το καθένα τη δική του ηθική καταβολή. Εξάλλου, η ηθική την οποία εμπιστευόμαστε και ακολουθούμε διαμορφώνει και το ήθος μας ως ανθρώπων και ως λαών. Άλλοι ακολουθούν την ηθική του Ευαγγελίου, η οποία δεν είναι μια ανθρώπινη ηθική νόμων και άλλοι στηρίζουν την ηθική τους στην Ανθρώπινη λογική.
Από τη μια πλευρά, λοιπόν, έχουμε τη δυνατότητα επιλογής του ευαγγελικού ήθους που στηρίζεται στο «Ὅστις Θέλει [...]».Όποιος θέλει, χωρίς να είναι τίποτα αναγκαστικό, απαρνείται την ζωή της μονότονης ύλης και της αμαρτίας και αγωνίζεται σηκώνοντας τον Σταυρό του Χριστού με ό,τι Αυτός σημαίνει εμπειρικά για τον καθένα και την ίδια στιγμή, τη λύπη και τον κόπο του Σταυρού τον διαδέχεται η χαρά και η Χάρις της Ανάστασης.

Από την άλλη το Ευαγγέλιο, χωρίς να την προτιμά περιγράφει και την άλλη λογική, την κοσμική. Η κοσμική λογική στρέφεται σε άλλη κατεύθυνση. Δεν επιθυμεί και δεν συγκαταλέγει στην προοπτική της ούτε Σταυρό, ούτε Πνευματικούς Αγώνες, ούτε Πόνο ούτε Θλίψη, αλλά η προτεραιότητα γι’ αυτήν παραμένει άλλη. Το ζητούμενο εδώ είναι το «Φάγωμεν, Πίωμεν αύριον Αποθνήσκομεν» και ταυτόχρονη επιδίωξη είναι το πώς θα «κερδίσει τον κόσμον όλον» χωρίς να λαμβάνει υπόψη και την ψυχούλα του ανθρώπου. Μια κατεύθυνση απόλυτης στροφής στον Κόσμο, ως μιας νοοτροπίας Υλιστικής και Καταναλωτικής.

Εν ολίγοις από τη μία έχουμε μια ισορροπημένη συμπόρευση Χαράς και Λύπης, Σταυρού και Ανάστασης, Ύλης και Πνεύματος και από την άλλη έναν δρόμο που ζητά μόνο κοσμική-υλική ευημερία και καλοπέραση. Γεγονός, όμως, που μπορεί να συμβαίνει περισσότερο μόνο στον χώρο του παραμυθιού.

Θυμάμαι έναν γνωστό μου ιερέα να μου διηγείται μια συνομιλία του με τον Άγιο Παΐσιο. Σε ερώτηση του Αγίου για το ποια ηταν η κατάσταση στη χώρα του, την Κύπρο, ο ιερέας απάντησε ότι επικρατούσε ένας ευδαιμονισμός. Τότε ο Άγιος του είπε πως ο ευδαιμονισμός είναι δαιμονισμός. Και είναι πραγματικότητα αυτή η διαπίστωση, καθώς ο ευδαιμονισμός είναι προσκολλημένος στο υλικό φρόνημα, που δεν μπορεί να ικανοποιήσει και να σώσει την ψυχή του ανθρώπου.

Το ήθος που δημιουργεί το Ευαγγέλιο είναι εκ διαμέτρου αντίθετο από εκείνο που φτιάχνει ο κόσμος ως τρόπο ζωής, που δεν λαμβάνει υπόψη το πνεύμα και την ψυχή του ανθρώπου. Το ευαγγελικό ήθος θα το

περιγράφαμε ως μια θεανθρώπινη εμπειρία, ενώ το κοσμικό ήθος ως μια ανθρώπινη εμπειρία.

Πάντως, το βέβαιο παραμένει ένα:
Στην Εκκλησία, για να σωθείς ως άνθρωπος από πάθη, καημούς και ταλαιπωρίες προϋποτίθεται ο Σταυρός που τον διαδέχεται η Ανάσταση. Ο Σταυρός παραμένει Αναγκαίος, γιατί η Ορθοδοξία δεν μπορεί να συμβιβαστεί με το «βόλεμα» και τη στείρα καλοπέραση. Γι' αυτό και το ευαγγέλιο υπογραμμίζει πως αν θέλουμε να σώσουμε την ζωή μας πρέπει να χάσουμε την ψυχή μας!

Ο Χριστιανισμός από πολλούς ίσως έχει ταυτιστεί με μια ιδεολογία που εξασφαλίζει την Ευημερία και την Ευτυχία. Για να αναφέρουμε ένα απλό παράδειγμα, καταγράφουμε μια πολύ διαδεδομένη και, όμως, άκρως λανθασμένη αντίληψη πολλών. Μεγάλη μερίδα πιστών θεωρεί πως η σχέση του πιστού με τον Θεό είναι μια σχέση ιδιοτέλειας και πάρε δώσε. Ο εκκλησιασμός ή η μετοχή στα μυστήρια για πολλούς λαμβάνουν διαστάσεις αγοράς καλοπέρασης. Όλα αυτά είναι απορριπτέα, καθότι η μέριμνα της Εκκλησίας διά των μέσων της και του τρόπου ζωής που προτείνει, δεν είναι η Κοινωνική Ευημερία, αλλά η Βίωση από την εδώ ζωή της Βασιλείας του Θεού.

Ο άνθρωπος που ζει τη Βασιλεία του Θεού και ζει μέσα στη Χάρη Του, δεν είναι ο κοινωνικά βολεμένος, αλλά ίσως ο πιο κοινωνικά αδικημένος και απορριπτέος.
Η Εκκλησία με την προτροπή : «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται» δωρίζει αγιότητα καί όχι ευμάρεια. Άλλο η αγιότητα και άλλο η ευδαιμονία !

+ π. Νικόλαος Πάτσαλος